

Herstelplan 2021

Inbreng 4 maart 2021

Datum 4 maart 2021

Auteur Ben Schulte

Voorzitter

GroenLinks heeft een analyse gemaakt, criteria geformuleerd en het voorliggende plan beoordeeld qua onderbouwing en keuzes. Het hele verhaal zullen we op 15 en 23 maart presenteren. Vandaag een samenvatting van onze conclusies met 6 voorstellen om de onderbouwing en redeneertrant van het plan te verbeteren en 6 voorstellen om de keuzes voor bezuinigingsmaatregelen aan te passen.

Maar als eerste natuurlijk dat al onze financiële ellende is veroorzaakt door tekortschietende Rijksbijdrage en dat alleen door een goede verkiezingsuitslag op 17 maart de kans op een structureel sluitende begroting het grootst is. Voorlopig moeten we het doen met lapwerk via dit herstelplan, dat natuurlijk wel netjes aan de Provinciale regels moet voldoen.

Het voorliggende concept herstelplan is een mooie aanzet, maar we hebben de volgende voorstellen voor aanpassingen:

1. Zes voorstellen voor aanpassen van onderbouwing en redeneertrant

- a. In hoofdstuk 3 staan bij diverse onderwerpen risico's en onzekerheden benoemd. In hoofdstuk 6 worden na de bezuinigingsmaatregelen voor een paar risico's buffers in de begroting ingebouwd (onvoorzien, gemeentefonds) en wordt niet het hele begrotingssaldo in de algemene reserve gestort, maar slechts een deel. In hoofdstuk 8 komt zomaar uit de lucht vallen dat de algemene reserve naar 2 miljoen moet en liefst naar 4 miljoen.
Ons voorstel is om de paragraaf "Weerstandvermogen en risico-beheersing" te actualiseren en toe te voegen aan dit herstelplan. Daarin moeten alle onzekerheden worden verwerkt en alle pechsituaties worden afgeschat. Een nieuwe berekening van de benodigde weerstandscapaciteit (nu 1,5 miljoen) en de beschikbare weerstandscapaciteit (nu 6 ton) na het doorvoeren van de maatregelen wordt dan de verantwoording van de beoogde omvang van de algemene reserve. Daar zal dan iets uitkomen tussen de 2 en 4 miljoen. Dan zijn al die losse buffers niet nodig en kan het hele saldo in de algemene reserve.
- b. In hoofdstuk 3 staat onder het kopje "jeugd" de tekortschietende Rijksbijdrage beschreven, maar ook bij WMO en de participatiewet is sprake van achterblijvende Rijksbijdrage. Op de mogelijkheid tot reparatie ervan door een volgend kabinet moet wat ons betreft in de tekst sterker worden geanticipeerd. Het kan niet zo zijn dat deze situatie zo blijft. **Ons voorstel** is om zo goed mogelijk voor te rekenen hoeveel Westervoort echt tekortkomt door structureel tekortschietende Rijksbijdrage op regelingen, waar de gemeente alleen maar uitvoerend is, zonder direct invloed te hebben op de beleidsregels. Kortom: toevoegen de onderbouwing die we via de motie daarover hebben gevraagd en waarop het antwoord ons eerdaags bereikt.
- c. We **stellen voor** in hoofdstuk 3 een paragraaf toe te voegen over de toevallige incidentele uitgaven voor jeugd en wmo-voorzieningen, waar Westervoort de laatste jaren behoorlijk pech heeft gehad in financiële zin: enkele "dure" klanten, die veel incidenteel budget hebben gekost waarop een kleine gemeente niet zomaar kan

begroten. Dit verhaal hebben we de burgemeester bij de provincie wel horen houden, maar ontbreekt hier. Het resultaat van dat betoog moet volgens ons zijn dat we voor dit soort zaken niet structureel gaan begroten, maar wel in de risico-paragraaf moeten herzien. De gegevens in het dashboard, die we bij de klankbordgroep Sociaal domein hebben gezien, zijn wat ons betreft daarvoor voldoende robuust.

- d. De beschrijving van 1Stroom in hoofdstuk 3 is een goede aanzet, maar is op een belangrijk punt onjuist: Er staat dat de doorbelasting vanuit 1Stroom op basis zou zijn van door hen verrichte diensten, maar dat gebeurt via een vaste verdeelsleutel van de kosten van de werkorganisatie in de verhouding 37-63% (afgezien van grondexploitaties en het afvalstation van Duiven). Was het maar waar dat er een soort output-financiering van 1Stroom was. **Ons voorstel** is om dat aspect zuiverder te beschrijven conform de werkelijkheid en de tekst in de gemeenschappelijke regeling (art 20). Het is daarna een onderwerp voor de agenda van het programma Sterk Bestuur.

Artikel 20: Financiële verdeelsleutel

1. Financiering van de uitvoering van de taken vindt plaats via een jaarlijkse bijdrage van de gemeenten aan de werkorganisatie conform de begroting van de werkorganisatie. Deze begroting wordt opgesteld aan de hand van een door de gemeenten vastgestelde verdeelsleutel. De kosten van de fusieorganisatie minus de kosten voor de grondexploitaties en het afvalaanbiedstation van Duiven worden voor 63% ten laste gebracht van Duiven en voor 37% ten laste gebracht van Westervoort.
2. Deze verdeelsleutel wordt iedere drie jaar heroverwogen.

- e. De transformatie in het sociaal domein, onder de noemer Samen Sterk, komt wat ons betreft te weinig aan bod. Bovendien wordt volgens ons niet duidelijk genoeg ingegaan op de vijf correcties die de provincie op onze begroting heeft aangebracht. De meeste correcties nemen we over maar de kostenbeheersing van 345 k-euro op het sociaal domein vanaf 2022 houden we in stand. **Ons voorstel** is om een expliciete alinea op te nemen aan het eind van hoofdstuk 5, waarin ingegaan wordt op de vijf correcties van de provincie. Beter dan in oorspronkelijke begroting kan nu de kostenbeheersing in het sociaal domein onderbouwd worden via de voortgang van programma Samen Sterk.
- f. Hoofdstuk 4 gaat over het programma Sterk Bestuur en is wat GroenLinks betreft erg vrijblijvend geformuleerd met alleen voorbeelden van vragen die daar aan bod kunnen komen. **Onze fractie zou** daar graag een duidelijker agenda voor dit programma zien. Onze suggesties hebben we via de klankbordgroep al naar voren gebracht

2. Zes voorstellen voor keuzes bij bezuinigingsmaatregelen

De criteria en uitgangspunten bij het beoordelen van de bezuinigingsvoorstellen komen behoorlijk goed overeen met die van onze fractie. Niettemin komen we bij zes maatregelen tot een andere conclusie:

progr	betreft	j2021	GL 2021	j2022	GL2022	j2023	GL2023	j2024	GL2024
1	waarstaatjegemeente stoppen	€ 0	€ 0	€ 5.000	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
1	wethoudersformatie -> 2fte		€ 0	€ 0	€ 22.485	€ 0	€ 44.970	€ 0	€ 44.970
2	bibliotheek subsidie stoppen		€ 0		€ 0	€ 66.786	€ 0	€ 66.786	€ 0
2	mantelzorgcompliment omlaag	€ 28.200	€ 0	€ 28.000	€ 0	€ 27.800	€ 0	€ 27.600	€ 0
3	mosterdhof variant 1	€ 15.780	€ 0	€ 16.296	€ 0	€ 17.660	€ 0	€ 0	€ 0
3	verlichting stroomkosten LED		€ 0	€ 0	€ 2.500	€ 0	€ 2.500	€ 0	€ 2.500
	Totaaloverzicht bezuinigingen								
	programma 1	€ 279.702	€ 280.702	€ 574.147	€ 593.632	€ 564.836	€ 611.806	€ 547.913	€ 594.883
	programma 2	-€ 364.690	-€ 392.890	€ 81.135	€ 53.135	€ 233.346	€ 138.760	€ 218.146	€ 123.760
	programma 3	€ 19.072	€ 3.292	-€ 26.712	-€ 40.508	-€ 29.015	-€ 44.175	-€ 46.675	-€ 44.175
	totaal programma's	-€ 65.916	-€ 108.896	€ 628.570	€ 606.259	€ 769.167	€ 706.391	€ 719.384	€ 674.468

- a. Gezien onze criteria en uitgangspunten willen we de volgende vier bezuinigingen niet doorvoeren:
- i. Waarstaatjegemeente in 2022 gewoon door laten gaan: essentieel voor onze P&C-cyclus en monitoring van alle maatregelen,
 - ii. Bibliotheeksubsidie handhaven: een basisvoorziening die niet via korte termijn denken mag worden afgebroken
 - iii. Mantelzorgcompliment niet bijna wegbezuinigen: in tegenspraak met het speerpunt mantelzorg in het programma Samen Sterk

- iv. De Mosterdhof-plannen gewoon door laten gaan: om een betrouwbare overheid te blijven, gezien de gewekte verwachtingen, ook in variant 1.

b. Wel willen we twee posten alsnog opvoeren:

- i. wethoudersformatie in 2022 naar minimum: zoals al eerder voorgesteld
- ii. de besparing op stroomkosten straatverlichting: we willen zuiver begroten en niet een overschot vast reserveren voor andere taken; dat is onzuiver.

Ons totale plaatje is op deze manier ook sluitend en levert een algemene reserve op van 1,3 Mln positief aan het begin van 2026, beter dan het voorgespiegelde resultaat in het voorliggende concept herstelplan op pagina 19, dat op dat moment nog net 10 k-euro negatief is.

Totaaloverzicht bezuinigingen									
programma 1	€ 279.702	€ 280.702	€ 574.147	€ 593.632	€ 564.836	€ 611.806	€ 547.913	€ 594.883	
programma 2	-€ 364.690	-€ 392.890	€ 81.135	€ 53.135	€ 233.346	€ 138.760	€ 218.146	€ 123.760	
programma 3	€ 19.072	€ 3.292	-€ 26.712	-€ 40.508	-€ 29.015	-€ 44.175	-€ 46.675	-€ 44.175	
totaal programma's	-€ 65.916	-€ 108.896	€ 628.570	€ 606.259	€ 769.167	€ 706.391	€ 719.384	€ 674.468	
Herstelplan 2021 overzicht in k-euros	jr 2021	GL2021	jr 2022	GL2022	jr 2023	GL2023	jr2024	GL2024	jr 2025
saldi in begroting nov 2020	-538		285		657		942		
gevolg sept circulaire	-86		-103		-32		44		
gevolg najaarsnota dec 2020	-290		-290		-290		-290		
	-914	-914	-108	-108	335	335	696	696	
totaal bezuinigingen	-66	-109	629	606	769	706	719	674	
aanvulling onvoorzien			-75	-75	-175	-175	-175	-175	
extra buffer voor onvoorzien in sociaal domein									
Nieuwe begrotingsresultaten	-980	-1023	446	423	929	866	1240	1195	
voortgang algemene reserve									
effect op reserve van deze begroting	-1000	-1023	200	423	400	866	500	1195	500
toevoegen bestemmingsreserves	800	800							
reserve ultimo	-110	-110	-1110	-1133	-910	-710	-510	157	-10
									1352

[de 6 + 6 maatregelen hieronder plakken in de chat]

3. Kortom: GroenLinks-voorstellen tot aanpassing

- a. Paragraaf Weerstandsvormen actualiseren en toevoegen als onderbouwing van gewenste omvang algemene reserve; en daarin alle risico's opnemen.
- b. Steviger neerzetten wat de tekortschietende Rijksbijdrage betekent voor Westervoort.
- c. Paragraaf met incidentele tegenvallers jeugdzorg en wmo-voorzieningen opnemen: pech-gevallen met groot financieel effect op deze kleine gemeente;
- d. Aanpassing van de beschrijving van financiële afspraken over 1Stroom;
- e. Expliciete beschrijving van de door de provincie gecorrigeerde posten en de onderbouwing ervan opnemen via voortgang van Samen Sterk.
- f. Steviger agenda bij de paragraaf Sterk Bestuur
- g. Aanpassing van 6 posten van bezuinigingsmaatregelen:
 - Pr 1: waarstaatjegemeente niet bezuinigen en wethoudersformatie wel
 - Pr 2: niet bezuinigen op bibliotheek en mantelzorgcompliment
 - Pr 3: Mosterdhofprogramma onveranderd doorzetten en wel zuiver de besparing op openbare verlichting begroten.